

STICHTING ZUID-HOLLANDSE MILIEUFEDERATIE

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

10. november 2005 *

Kohtuasjas C-316/04,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel le College van Beroep voor het bedrijfsleven'i (Madalmaad) 22. juuli 2004. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 26. juulil 2004, menetluses

Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie

versus

College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen,

menetluses osalesid:

3M Nederland BV jt,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud J. Makarczyk, R. Schintgen, G. Arestis ja J. Klučka (ettekandja-kohtunik),

kohtujurist: F. G. Jacobs,
kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 2. juuni 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie, esindaja: J. Rutteman,

— 3M Nederland BV jt, esindaja: advokaat D. Waelbroeck,

— Madalmaade valitsus, esindajad: H. G. Sevenster, J. G. M. van Bakel ja C. M. Wissels,

— Taani valitsus, esindaja: A. Rahbøl Jacobsen, keda abistas advokaat P. Biering,

- Prantsuse valitsus, esindajad: G. de Bergues ja R. Loosli-Surrans,

- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: B. Doherty ja M. van Beek,

olles 14. juuli 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta (EÜT L 230, lk 1; ELT eriväljaanne 03/11, lk 332) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiivi 98/8/EÜ, mis käsitleb biotsiidide turuleviimist (EÜT L 123, lk 1; ELT eriväljaanne 03/23, lk 3), üleminekusätete tõlgendamist.

- 2 Eelotsusetaotlus esitati Stichting Zuid-Hollandse Milieufederatie (edaspidi „Stichting”) ja College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen’i (edaspidi „College”) vahelises kohtuvaidluses seoses Madalmaade õiguses pestitsiidide turuleviimise loa andmiseks ette nähtud menetluse ja tingimustega.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusaktid

Direktiiv 91/414

- 3 Direktiivi 91/414 artikli 2 lõike 1 kohaselt on taimekaitsevahendid „toimeained ja ühte või mitut toimeainet sisaldavad preparaadid, mis on esitatud sellisel kujul, nagu neid kasutajale tarnitakse” ja mis on peamiselt ette nähtud taimede või taimsete saaduste kaitseks kahjulike organismide eest. Direktiivi artikli 2 lõikes 4 määratletakse toimeained kui „ained või mikroorganismid, kaasa arvatud viirused, mis avaldavad üldist või erilist toimet” kahjulikele organismidele või taimedele, taimeosadele või taimsetele saadustele.
- 4 Direktiivi 91/414 artikli 3 lõike 1 kohaselt võib liikmesriigis taimekaitsevahendit turule viia ja kasutada üksnes juhul, kui selle riigi pädev ametiasutus on asjaomase vahendi kasutamiseks andnud loa vastavalt sellele direktiivile.
- 5 Kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikest 1 tulenevalt tagavad liikmesriigid, et taimekaitsevahendi jaoks antakse luba üksnes juhul, kui „selle toimeained on loetletud I lisas ja [on täidetud] kõnealuses lisas sätestatud tingimused” ning tingimused, mis on ette nähtud lõike 1 punktides b–f.

- 6 Direktiivi 91/414 artikli 4 lõige 5 on sõnastatud järgmiselt:

„Load võib uuesti läbi vaadata igal ajal, kui esineb lõikes 1 osutatud nõuete täitmata jätmise kahtlus. Sellistel juhtudel võivad liikmesriigid nõuda, et loa taotleja või isik, kelle suhtes on laiendatud kohaldamisala vastavalt artiklile 9, esitaks läbivaatamiseks vajaliku täiendava teabe. Vajaduse korral võib luba pikendada ajaks, mis on vajalik loa läbivaatamiseks ja kõnealuse täiendava teabe esitamiseks.”

- 7 Kõnealuse direktiivi artiklis 8 käsitletakse üleminekumeetmeid ja erandeid. Selle artikli lõikes 1 täpsustatakse nõuded, mis peavad olema täidetud selliste taimekaitsevahendite turuleviimise lubamiseks, mis sisaldavad toimeainet, mida ei ole kantud I lisasse ja mis ei ole veel turul kaks aastat pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist.

- 8 Direktiivi 91/414 artikli 8 lõike 2 kohaselt:

„Ilma et see piiraks lõike 3 või direktiivi 79/117/EMÜ sätete kohaldamist, võib liikmesriik erandina artiklist 4 lubada 12 aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist enda territooriumil turule viia taimekaitsevahendeid, mis sisaldavad I lisas loetlemata toimeaineid, mis on juba turul kaks aastat pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemise kuupäeva.

[...]”.

- 9 Vastavalt sellesama artikli 8 lõikele 3, „[k]ui liikmesriigid vaatavad toimeainet sisaldavad taimekaitsevahendid uuesti läbi vastavalt lõikele 2, kohaldavad nad enne läbivaatamist artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktides i–v ja punktides c–f sätestatud nõudeid kooskõlas esitatavaid andmeid käsitlevate siseriiklike eeskirjadega”.
- 10 Direktiivi 91/414 artikli 13 lõike 6 kohaselt „võivad liikmesriigid selliste toimeainete puhul, mis on juba turul kaks aastat pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist ja asutamislepingut kohaselt arvesse võttes jätkata nõutavaid andmeid käsitlevate siseriiklike eeskirjade kohaldamist kuni kõnealuste toimeainete kandmiseni I lisasse.”
- 11 Vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 23 jõustavad liikmesriigid direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid „kahe aasta jooksul alates direktiivi teatavakstegemisest”.

Direktiiv 98/8

- 12 Direktiivi 98/8 artikli 2 lõike 1 punkti a kohaselt on biotsiidid „toimeained ja valmistised, mis sisaldavad üht või enamat toimeainet niisuguses vormis, nagu need toimetatakse kasutajale, ja mis on ette nähtud kahjulike organismide keemiliste või bioloogiliste vahenditega hävitamiseks, tõrjeks, kahjutuks muutmiseks, nende toime ärahoidmiseks või muul viisil nende vastu võitlemiseks”.
- 13 Vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 3 lõikele 1 „näevad [liikmesriigid ette], et biotsiidi võib turule viia ja nende territooriumil kasutada ainult juhul, kui selle jaoks on kooskõlas käesoleva direktiiviga luba antud”.

- 14 Sellesama direktiivi artikli 5 lõige 1 näeb ette, et liikmesriigid annavad biotsiidile loa ainult juhul, kui „selles sisalduv(ad) toimeaine(d) on loetletud I või I A lisas ja kõik nendes lisades ettenähtud nõuded on täidetud” ning kui on täidetud teatavad muud tingimused.
- 15 Direktiivi 98/8 üleminekumeetmeid käsitleva artikli 16 lõikes 1 on sätestatud, et „liikmesriik [võib] 10 aasta jooksul [...] jätkuvalt kohaldada oma senist korda või praktikat biotsiidide turuleviimiseks. Eelkõige võib ta oma siseriiklike eeskirjade kohaselt lubada oma territooriumil turule viia biotsiidi, mis sisaldab [...] I või I A lisas loetlemata toimeaineid.” Siiski peavad sellised toimeained olema turule viidud 24 kuu jooksul kõnealuse direktiivi jõustumisest kui biotsiidi toimeained, millel on muu eesmärk kui teaduslik uurimis- ja arendustöö või toodangualane uurimis- ja arendustegevus.
- 16 Sellesama artikli lõike 5 kohaselt kohaldatakse „[l]õikes 2 nimetatud üleminekuaja jooksul [...] jätkuvalt nõukogu 28. märtsi 1983. aasta direktiivi 83/189/EMÜ, millega nähakse ette tehniliste standardite ja eeskirjade kohta käiva teabe esitamise kord”.
- 17 Kõnealuse direktiivi artikkel 34 näeb ette, et liikmesriigid jõustavad selle direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 24 kuud pärast direktiivi jõustumist. Artikli 35 kohaselt „jõustub [direktiiv] 20. päeval pärast selle avaldamist”, seega 14. mail 1998.

Siseriiklikud õigusnormid

- 18 1962. aasta pestitsiidiseaduse (Bestrijdingsmiddelenwet, *Staatsblad* 1962, nr 288, edaspidi „Bmw”) artikli 2 lõige 1 põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajal kehtinud redaktsioonis sätestab:

„Madalmaades on keelatud müüa, vallata või ladustada, Madalmaadesse tuua või seal kasutada pestitsiidi, mille puhul ei ole kindel, et selleks on käesoleva seaduse alusel luba antud, või juhul, kui tegemist on madala riskitasemega biotsiidiga, et see on registreeritud.”

- 19 Bmw artikli 3 lõikega 1 on üle võetud peamiselt direktiivi 91/414 artikli 4 lõikes 1 sätestatu. Eelkõige kehtestatakse selle seaduse artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktides 1–10 tingimused, mis vastavad sisuliselt direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktides i–v ette nähtud tingimustele, ning seaduse artikli 3 lõike 1 punktides b–d kehtestatakse tingimused, mis vastavad direktiivi artikli 4 lõike 1 punktides c–e sätestatud tingimustele.

- 20 Bmw artikli 3 lõike 2 punkti a eesmärk on direktiivi 91/414 artikli 4 lõike 1 punktis a sätestatu ülevõtmine.

- 21 Bmw artikli 4 lõike 1 kohaselt teeb pestitsiidile loa andmise või selle registreerimise kohta taotluse alusel otsuse College.

22 Bmw artikkel 25d on sõnastatud järgmiselt:

„1. Erandina artikli 3 ja 3a ning artikli 4 lõikes 1 ja artikli 5 lõikes 1 või nende sätete rakendusaktides sätestatust antakse taimekaitsevahendile, mille toimeine(d) on College kindlaks määranud, luba või registreeritakse see seaduse alusel lõikes 3 ette nähtud kuupäevast alates.

2. Et kindlaks teha, kas on tegemist lõikes 1 viidatud toimeainega, tuleb arvestada selle aine mõju, mis on sätestatud artikli 3 lõike 1 punkti a alapunktides 3–10.

3. [...] Erandina artikli 5 lõikest 1 kehtib luba või registreering artikli 3 lõike 2 punkti a tähenduses asjaomast toimeainet puudutava ühenduse normi rakendamiseks ettenähtud tähtaja lõpuni, arvestades, et igal juhul on see kehtiv pärast 26. juulit 2003 või 15. maid 2010, kui hiljemalt üheks või teiseks neist kuupäevadest ei ole vastu võetud ühenduse normi, mis sätestab, kas asjaomast toimeainet võib kasutada vastavalt kas taimekaitsevahendi või biotsiidi koostisosana või mitte.

[...]”.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

23 Stichting esitas 12. juunil 2002 kaebuse College samal päeval tehtud otsuse peale, millega viimane kehtestas Bmw artikli 25d alusel toimeainete nimekirja.

24 12. mai 2004. aasta otsusega leidis College, et Stichtingi etteheited ei ole põhjendatud, ja andis Bmw artiklis 25d viidatud load omal algatusel.

25 Selle otsuse peale esitas Stichting 28. mail 2004 hagi College van Beroep voor het bedrijfsleven'ile, kes, olles sisuliselt saanud lahendamiseks küsimuse Bmw artikli 25d vastavusest direktiivide 91/414 ja 98/8 üleminekusätetele, otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. a) Kas siseriiklik kohus võib kohaldada taimekaitsevahendite direktiivi artiklit 8, kui selle direktiivi artiklis 23 viidatud tähtaeg on möödunud?

b) Kas siseriiklik kohus võib kohaldada biotsiidide direktiivi artiklit 6, kui selle direktiivi artiklis 34 viidatud tähtaeg on möödunud?

2. Kas biotsiidide direktiivi artiklit 16 tuleb tõlgendada nii, et sellel on taimekaitsevahendite direktiivi artikli 8 lõikega 2 sama tähendus?

3. Kas biotsiidide direktiivi artikli 16 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see kehtestab *standstill*-kohustuse?

Kui vastus sellele küsimusele on eitav, siis:

kas biotsiidide direktiivi artikli 16 lõige 1 kehtestab biotsiidide turuleviimist puudutavate siseriiklike normide muudatustele piiranguid, ja kui, siis milliseid?

4. Kui vastus teisele küsimusele on eitav, siis:

a) kas taimekaitsevahendite direktiivi artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui liikmesriik lubab oma territooriumil turule viia taimekaitsevahendeid, mis sisaldavad selle direktiivi I lisas loetlemata toimeaineid, mis on juba olnud turul kaks aastat pärast direktiivi teatavakstegemist, peab ta arvestama ka selle direktiivi artikliga 4?

b) kas taimekaitsevahendite direktiivi artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui liikmesriik lubab oma territooriumil turule viia taimekaitsevahendeid, mis sisaldavad selle direktiivi I lisas loetlemata toimeaineid, mis on juba olnud turul kaks aastat pärast direktiivi teatavakstegemist, peab ta arvestama ka selle direktiivi artikli 8 lõikega 3?

5. Kas taimekaitsevahendite direktiivi artikli 8 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et mõiste „uuesti läbivaatamine” tähendab ka hinnangu andmist, mille puhul arvestatakse asjaomaste toimeainete mõju inimeste ja loomade tervisele ja keskkonnale, ning mille alusel määratakse toimeaine kindlaks nii, et selle

tulemusel antakse toimeainet sisaldavale taimekaitsevahendile luba või registreeritakse see seaduse alusel?

6. Kas taimekaitsevahendite direktiivi artikli 8 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see sisaldab üksnes eeskirju andmete esitamiseks enne uuesti läbivaatamist või tähendab see, et selles sättes olevad nõuded laienevad ka sellele, kuidas seda läbivaatamist korraldatakse ja läbi viiakse?"

Eelotsuse küsimused

Vastuvõetavus

- 26 Euroopa Kohtule esitatud märkustes väljendab Prantsuse valitsus kõigepealt kahtlust teatavate esitatud küsimuste vastuvõetavuse suhtes.
- 27 Esiteks märgib Prantsuse valitsus, et esimese küsimuse esimeses osas viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus direktiivi 91/414 artiklile 8 tervikuna, täpsustamata, millist selle artikli lõigetest, mis tähistavad üksteisest tunduvalt erinevaid olukordi, silmas peetakse. Seejärel väidab Prantsuse valitsus, et mainitud direktiivi artikkel 23 käib ainult direktiivi artikli 10 lõike 1 teise taande rakendamise kohta; nimetatud taane käsitleb vastastikuse tunnustamise korda seoses direktiivi 91/414 artikli 4 teatavate nõutega. Seetõttu on mainitud direktiivi artikli 8 tõlgendamise kohta esitatud esimese küsimuse esimene osa vastuvõetamatu, kuna vastus sellele ei ole vajalik põhikohtuasja lahendamiseks.

- 28 Lõpuks on Prantsuse valitsuse hinnarõõul esimese küsimuse teine osa, aga ka teine ja kolmas küsimus direktiivi 98/8 tõlgendamise kohta vastuvõetamatud, kuna põhikohtuasjas käsitletakse taimekaitsevahendeid, mitte biotsiide.
- 29 Siinkohal tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on EÜ artiklis 234 sätestatud Euroopa Kohtu ja siseriiklike kohtute koostöö raames vaid asja menetleva ja tehtava lahendi eest vastutaval siseriiklikul kohtul pädevus otsustada kohtuasja konkreetseid asjaolusid arvestades, kas kohtuotsuse tegemiseks on vaja eelotsust ja kas Euroopa Kohtule esitatud küsimusel on kohtuasja suhtes tähtsust. Järelikult, kui esitatud küsimused puudutavad ühenduse õiguse tõlgendamist, peab Euroopa Kohus üldjuhul otsuse tegema (vt eelkõige 15. detsembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-415/93: Bosman, EKL 1995, lk I-4921, punkt 59, ja 19. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-35/99: Arduino, EKL 2002, lk I-1529, punkt 24).
- 30 Euroopa Kohus on siiski tõdenud, et erandjuhtudel peab ta oma pädevuse hindamiseks kindlaks tegema need asjaolud, mille tõttu siseriiklik kohus talle eelotsusetaotluse esitas (vt selle kohta 16. detsembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 244/80: Foglia, EKL 1981, lk 3045, punkt 21). Euroopa Kohus võib keelduda siseriikliku kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamisest vaid juhul, kui ühenduse õiguse tõlgendamine, mida siseriiklik kohus on palunud, ilmselgelt ei ole kuidagi seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega või kui kõnealune probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtul puudub teave nende faktiliste ja õiguslike asjaolude kohta, mida tal on tarvis, andmaks kasulikku vastust talle esitatud küsimustele (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsused Bosman, punkt 61, ja Arduino, punkt 25).
- 31 Antud juhul ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud küsimused ilmselgelt seotud ühegi mainitud näidetest.

- 32 Ühelt poolt, kuigi College van Beroep voor het bedrijfsleven ei ole oma esimese küsimuse esimeses osas viidanud direktiivi 91/414 artikli 8 neile lõigetele, mida ta silmas pidas, on see kohus samas esitanud Euroopa Kohtule kõik tõendid, mida viimane vajab selleks, et anda vastus, millest on kasu. Seega tuleneb eelotsuse küsimusest vaieldamatult, et College van Beroep voor het bedrijfsleven on silmas pidanud kõnealuse artikli 8 lõikeid 2 ja 3, kuivõrd need käsitlevad taimekaitsevahendeid, mis sisaldavad toimeainet, mis ei ole kantud selle direktiivi I lisasse ja mis on juba olnud turul kaks aastat pärast direktiivi teatavakstegemist, ning kõnealuse direktiivi artikli 23 lõiget 1, kuna selles nähakse ülevõtmise tähtjaks ette kaks aastat alates selle direktiivi teatavakstegemisest.
- 33 Teiseks ei saa väita, nagu ei oleks direktiivi 98/8 tõlgendamine kuidagi seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega või et püstitatud probleem on hüpoteetiline, kuna nii eelotusetaotluse esitamise otsusest kui ka Madalmaade valitsuse märkusest nähtub, et Bmw artikli 25d eesmärk on mitte ainult direktiivi 91/414 artikli 8 lõike 2, vaid ka direktiivi 98/8 artikli 16 lõike 1 ülevõtmine.
- 34 Seega on kõik esitatud küsimused vastuvõetavad.

Põhiküsimus

Kolmas küsimus

- 35 Kolmanda küsimusega, mida tuleb uurida esimesena, soovib eelotusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiivi 98/8 artikli 16 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see kehtestab *standstill*-kohustuse või kas see artikkel sisaldab muid piiranguid liikmesriikide õigusele muuta üleminekuperioodil oma lubade andmise korda.

- 36 Stichtingi arvates osutab direktiivi 98/8 artiklis 16 esineva fraasi „jätkuvalt kohaldada oma senist korda või praktikat biotsiidide turuleviimiseks” puudumine direktiivis 91/414 sellele, et enne direktiivi 98/8 jõustumist kehtinud turuleviimise lubade andmise kord tuleb säilitada. Muudatusi on lubatud teha ainult siis, kui selle tulemuseks on direktiiviga 98/8 paremini kooskõlas olev kord.
- 37 Esiteks peab märkima, et *standstill*-kohustuse tegelikku olemasolu ei saa tuletada üksnes direktiivi 98/8 artikli 16 lõike 1 sõnastusest, sest mainitud artikkel ei sisalda selle kohta mingit otsest formuleeringut.
- 38 Veel vähem tuleneb kõnealune *standstill*-kohustus direktiivi 98/8 preambuli 18. põhjendusest, mille kohaselt esiteks „peaks [liikmesriikidel] olema võimalik anda piiratud ajaks luba biotsiididele, mis eespool nimetatud tingimustele ei vasta, eelkõige inimesi, loomi või keskkonda ähvardava ettenägematu ohu korral, mida ei ole muude vahenditega võimalik tõrjuda” ja teiseks „ei tohiks [ühenduse menetlus] takistada liikmesriikidel lubada oma territooriumil kasutada piiratud ajaks biotsiide, mis sisaldavad selliseid toimeaineid, mis ei ole veel ühenduse nimekirja kantud, tingimusel et ühenduse nõuetele vastav toime on esitatud ja asjaomane liikmesriik usub, et toimeaine ja biotsiid vastavad nende suhtes kehtestatud ühenduse tingimustele”.
- 39 Lisaks sellele on direktiivi 98/8 artikli 16 lõikes 5 sätestatud, et direktiivi 83/189, millega nähakse ette tehniliste standardite ja eeskirjade kohta käiva teabe esitamise kord, kohaldatakse üleminekuaja jooksul jätkuvalt, nagu ka õigesti väidavad 3M Nederland BV jt (edaspidi „3M Nederland jt”), Madalmaade valitsus ja Euroopa Ühenduste Komisjon. Samuti tuleb märkida, et direktiivi 98/8 artikli 34 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid edastama komisjonile selle direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike õigusnormide tekstid. Kuna

mainitud artikli lõige 1 näeb ette eraldi teatamise direktiivi 98/8 ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklikest meetmetest ja arvestades selle direktiivi artikli 16 lõike 5 ja artikli 34 lõike 3 eesmärki, tuleb tõdeda, et kõnealune direktiiv nägi ette ka muid üleminekuperioodil tehtavaid siseriikliku korra muudatusi kui need, mille eesmärk on ülevõtmise tagamine.

40 Sellest nähtub, et direktiivi 98/8 artikli 16 lõikes 1 olevat fraasi „jätkuvalt kohaldada oma senist korda või praktikat biotsiidide turuleviimiseks” ei tule tõlgendada kui *standstill*-kohustust.

41 Siiski ei saa liikmesriikide õigust muuta oma biotsiidide lubamise korda pidada piiramatuks.

42 Tuleb meenutada, et kuigi liikmesriigid ei pea võtma meetmeid direktiivi ülevõtmiseks enne selleks ettenähtud tähtaja möödumist, tuleneb EÜ artikli 10 teisest lõigust, kohaldatuna koos EÜ artikli 249 kolmanda lõiguga, ja ka direktiivist endast, et selle tähtaja jooksul on liikmesriigid kohustatud vältima selliste meetmete võtmist, mis võiksid tõsiselt ohustada direktiivi eesmärkide saavutamist (18. detsembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-129/96: Inter-Environnement Wallonie, EKL 1997, lk I-7411, punkt 45). See kehtib ka sellise üleminekuperioodi suhtes, nagu on ette nähtud direktiivi 98/8 artikli 16 lõikes 1, mille jooksul on liikmesriikidel lubatud jätkuvalt kohaldada siseriiklikku korda vaatamata sellele, et see ei ole kõnealuse direktiiviga kooskõlas.

43 Järelikult peab siseriiklik kohus andma hinnangu, kas olukord on selline siseriiklike sätete puhul, mille seaduslikkust ta peab uurima.

- 44 Seega tuleb kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 98/8 artikli 16 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see ei kehtesta *standstill*-kohustust. Ometi sätestavad nii EÜ artikli 10 teine lõik ja EÜ artikli 249 kolmas lõik kui direktiiv 98/8, et selle direktiivi artikli 16 lõikes 1 ette nähtud üleminekuperioodi ajal on liikmesriigid kohustatud vältima selliste meetmete võtmist, mis võiksid tõsiselt ohustada direktiivi eesmärkide saavutamist.

Neljas küsimus

- 45 Kahte ossa jagatud neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiivi 91/414 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui liikmesriik lubab oma territooriumil turule viia taimekaitsevahendeid, mis sisaldavad selle direktiivi I lisas loetlemata toimeaineid, mis on juba olnud turul kaks aastat pärast direktiivi teatavakstegemist, peab ta arvestama ka selle direktiivi artikliga 4 või artikli 8 lõikega 3.
- 46 Esmalt tuleb märkida, et direktiivi 91/414 artikli 8 lõige 2 kohaldub kui erand selle direktiivi artiklist 4 ja erinevalt mainitud artikli 8 lõikest 1 ei täpsustata seal nõudeid, mis peavad olema täidetud turuleviimise loa saamiseks, nagu õigesti väidavad 3M Nederland BV jt, Madalmaade valitsus ja komisjon. See säte täpsustab siiski, et loa andmine ei piira nimetatud artikli 8 lõike 3 kohaldamist.
- 47 Nimetatud lõike 3 kohaselt „[k]ui liikmesriigid vaatavad toimeainet”, mis ei ole kantud selle direktiivi I lisse ja mis on juba turul kaks aastat pärast direktiivi teatavakstegemise kuupäeva, „sisaldavad taimekaitsevahendid uuesti läbi”, „kohaldavad [liikmesriigid] [...] artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktides i–v ja punktides c–f sätestatud nõudeid” ja peavad seda tegema enne läbivaatamist.

- 48 Selline läbivaatamine eeldab, et taimekaitsevahendil on juba turuleviimise luba ja see on veel kehtiv, nagu rõhutavad ka 3M Nederland jt ning Madalmaade valitsus. Sellise järelduse saab teha eelkõige direktiivi 91/414 artikli 4 lõike 5 alusel, mille kohaselt võib sellise taimekaitsevahendi loa, mille toimeained on loetletud selle direktiivi I lisas, igal ajal uuesti läbi vaadata, kui esineb kahtlus, et mõnda selle andmise aluseks olnud nõuet enam ei täideta.
- 49 Lisaks sellele peavad liikmesriigid taimekaitsevahendite uuesti läbivaatamise otsuse tegemisel lähtuma direktiivi 91/414 artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktides i–v ja punkti c alapunktides c–f sätestatud nõuetest, nagu on sedastatud ka 3. mai 2001. aasta kohtuotsuses C-306/98: Monssanto (EKL 2001, lk I-3279).
- 50 Direktiivi 91/414 artikli 8 lõiget 3 tuleb seega tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud uuesti läbivaatamise menetlus hõlmab eelastet, mis on selle menetlusega funktsionaalselt seotud ja mille käigus on liikmesriigid samuti kohustatud järgima kõnealuse direktiivi artikli 4 punkti b alapunktides i–v ja punkti c alapunktides c–f sätestatud nõudeid. See eelaste on seega sama direktiivi artikli 8 lõikes 2 ette nähtud loa andmise menetlusest eraldiseisev.
- 51 Seega ei paista olevat nii, et kui liikmesriigid otsustavad oma territooriumil anda turuleviimise loa taimekaitsevahendile, mis sisaldab selle direktiivi I lisas loetlemata toimeaineid, mis on juba olnud turul kaks aastat pärast direktiivi 91/414 teatavakstegemist, peavad nad järgima selle direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktide i–v ja punkti c alapunktide c–f sätteid. Seega põhimõtteliselt on siseriiklikul tasemel kindlaks määratud menetlus see, mida kohaldatakse turuleviimise loa andmisel.

- 52 Ometi väidavad Taani ja Prantsuse valitsus sisuliselt seda, et kohustus direktiivi artikli 8 lõike 2 alusel taimekaitsevahendile loa andmise menetluse puhul järgida selle direktiivi artikli 4 sätteid, millele on viidatud artikli 8 lõikes 3, tuleneb kõnealuse artikli 8 vastavalt lõikes 2 ja lõikes 3 olevatest fraasidest „[i]lma et see piiraks lõike 3 [...] sätete kohaldamist” ja „[k]ui liikmesriigid vaatavad toimeainet sisaldavad taimekaitsevahendid uuesti läbi vastavalt lõikele 2”, mida tuleb lugeda koos.
- 53 Selle argumendiga ei saa nõustuda.
- 54 Nagu oma ettepaneku punktides 70–72 on märkinud kohtujurist, piirdub direktiivi 91/414 artikli 8 lõikes 2 sama artikli lõikele 3 tehtud viide täpsustamisega, et selle direktiivi artikli 8 lõikest 2 tulenevalt siseriikliku õiguse nõuete alusel lubatud taimekaitsevahendite suhtes ei ole välistatud mainitud artikli 8 lõikes 3 määratletud uuesti läbivaatamise menetluse ja nõuete kohaldamine. Samal ajal tähendab fraas „[k]ui liikmesriigid vaatavad toimeainet sisaldavad taimekaitsevahendid uuesti läbi vastavalt lõikele 2”, et direktiivi 91/414 artikli 8 lõikes 3 ette nähtud uuesti läbivaatamise menetlust kohaldatakse taimekaitsevahendite suhtes, mis sisaldavad selle direktiivi I lisas loetlemata toimeaineid, mis on juba olnud turul kaks aastat pärast selle direktiivi teatavakstegemist. See menetlus hõlmab seega artikli 8 lõike 2 alusel loa saanud tooteid.
- 55 Selline tõlgendus on kooskõlas direktiivis 91/414 ette nähtud üleminekukorra ülesehituse ja eesmärgiga, mis näeb ette ka nende taimekaitsevahendite suhtes, mis sisaldavad selle direktiivi I lisas loetlemata toimeaineid ja mis on seega lubatud selle direktiivi artikli 8 lõike 2 alusel, uuesti läbivaatamise menetluse, mis teatavas osas vastab selle direktiivi artikli 4 lõikes 5 ette nähtud ühenduse õiguse kohasele läbivaatamise menetlusele.

- 56 Veel enam — seoses andmete esitamise nõuetega, mida peab täitma taimekaitsevahendi turuleviimise loa taotleja, näeb direktiivi 91/414 artikli 13 lõige 6 ette, et liikmesriigid võivad asutamislepingut kohaselt arvesse võttes jätkata nõutavaid andmeid käsitlevate siseriiklike eeskirjade kohaldamist kuni kõnealuste toimeainete kandmiseni selle direktiivi I lissasse.
- 57 Eespool esitatut arvestades tuleb neljandale küsimusele vastata, et direktiivi 91/414 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui liikmesriik lubab oma territooriumil turule viia taimekaitsevahendeid, mis sisaldavad selle direktiivi I lisa loetlemata toimeaineid, mis on juba olnud turul kaks aastat pärast direktiivi teatavakstegemist, ei pea liikmesriik järgima selle direktiivi artikli 4 või artikli 8 lõike 3 sätteid.

Teine küsimus

- 58 Järgmiseks vaadeldava teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas erinevale sõnastusele vaatamata on direktiivi 98/8 artikli 16 lõikes 1 ja direktiivi 91/414 artikli 8 lõikes 2 ette nähtud üleminekukordadel sama tähendus.
- 59 Selles suhtes tuleb esiteks märkida, et vastavalt direktiivi 98/8 preambuli 20. põhjendusele tuleks tagada põhjalik kooskõla muude ühenduse õigusaktidega, eelkõige direktiiviga 91/414.

- 60 Järgmiseks on oluline märkida, et nii direktiivi 91/414 artikli 8 lõike 2 kui ka direktiivi 98/8 artikli 16 lõike 1 eesmärk on võimaldada liikmesriikidel neis direktiivides määratletud üleminekuperioodi jooksul jätkuvalt kohaldada nende direktiividega hõlmatud ja ühenduse tasandil veel hindamata toimeaineid sisaldavate toodete turuleviimiseks ette nähtud olemasolevaid siseriiklikke menetlusi.
- 61 Seega ei tundu miski viitavat sellele, et ühenduse seadusandja oleks neile üleminekukordadele soovinud anda erinevat tähendust.
- 62 Seda tõlgendust toetavad eespool viidatud kohtuotsuse Monsanto punktid 43 ja 44, kus Euroopa Kohus sedastas, et direktiivi 91/414 artikli 8 lõikes 2 ette nähtud üleminekukord vastab direktiivi 98/8 artikli 16 lõikes 1 kasutatud lahendusele.
- 63 Eespool toodut arvestades tuleb teisele küsimule vastata, et direktiivi 98/8 artikli 16 lõikel 1 on sama tähendus kui direktiivi 91/414 artikli 8 lõikel 2.

Viies küsimus

- 64 Viienda küsimusega soovib eelotusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 91/414 artikli 8 lõikes 3 ette nähtud uuesti läbivaatamisena tuleb mõista ka hinnagu andmist Bmw artikli 25d lõike 2 tähenduses, mille tulemusel määratakse kindlaks toimeaine, nii et seda sisaldavale taimekaitsevahendile antakse luba või see registreeritakse seaduse alusel.

- 65 Stichting väidab, et toimeainete kindlaksmääramist Bmw artikli 25d tähenduses tuleb pidada loa andmiseks direktiivi 91/414 artiklite 3, 4 ja 8 tähenduses. Prantsuse valitsuse arvates peab toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite uuesti läbivaatamine selle direktiivi artikli 8 lõike 2 tähenduses hõlmama mitte üksnes tooteid, millel on juba luba turuleviimiseks, vaid samuti uusi tooteid, millel veel luba ei ole ja mis sisaldavad toimeainet, mida kasutatakse viimati mainitud sätte alusel loa saanud toodetes. Komisjon väidab, et direktiivi 91/414 artikli 8 lõike 3 eeskujul toimub toimeainetele Bmw artiklis 25d ette nähtud hinnangu andmine liikmesriigi ametiasutuste algatusel. Selle alusel järeldav Stichting, Prantsuse valitsus ja komisjon, et selline hinnangu andmine on uuesti läbivaatamine ja peab toimuma nimetatud artikli 8 lõike 3 nõudeid järgides.
- 66 Nii 3M Nederland jt kui ka Madalmaade valitsuse vastupidise arvamuse kohaselt on direktiivi 91/414 artikli 8 lõikel 3 ja Bmw artiklil 25d erinev kohaldamisala. Esimene mainitud sätetest kohaldub ainult selliste toodete uuesti läbivaatamisel, millel on juba kehtiv luba, mis on kooskõlas eespool viidatud kohtuotsuse Monsanto punktiga 34, samas kui teist sätet kohaldatakse ainult nende pestitsiidide puhul, mille loa kehtivusaeg on lõppemas. Arvestades lisaks mõistete „uuesti läbivaatamine” ja „kontrollimine” erinevusi, ei saa ei lubade automaatset pikendamist ega ka toimeainete hindamist, mille puhul Bmw artiklist 25d tulenevalt peab arvestama mõjuga inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale, pidada uuesti läbivaatamiseks direktiivi 91/414 artikli 8 lõike 3 tähenduses.
- 67 Sellega seoses tuleb meenutada, et nagu on sedastatud käesoleva otsuse punktis 48, eeldab uuesti läbivaatamine direktiivi 91/414 tähenduses, et taimekaitsevahendil on juba turuleviimise luba ja see on uuesti läbivaatamise ajal veel kehtiv.

- 68 Lisaks tuleneb direktiivi 91/414 artikli 4 lõikest 5 koostoimes artikli 8 lõikega 3, et uuesti läbivaatamise ese ei ole mitte eraldiseisvate toimeainete, vaid pigem lõplikule taimekaitsevahendile uuesti hinnangu andmine, ning et see uuesti läbivaatamine tehakse liikmesriigi ametiasutuse, mitte aga konkreetsete huvitatud isikute algatusel.
- 69 Seega tuleb viiendale küsimusele vastata, et eelotsusetaotluse esitanud kohus peab otsustama, kas Bmw artikli 25d lõikes 2 ette nähtud hinnangu andmine vastab kõigile ja eelkõige käesoleva otsuse punktides 67 ja 68 täpsustatud uuesti läbivaatamise tunnustele direktiivi 91/414 artikli 8 lõike 3 tähenduses.

Kuues küsimus

- 70 Kuuenda küsimusega küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas direktiivi 91/414 artikli 8 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see sisaldab üksnes sätteid andmete esitamiseks enne uuesti läbivaatamist või tähendab see, et selles sättes olevad nõuded laienevad ka sellele, kuidas seda läbivaatamist korraldatakse ja läbi viiakse.
- 71 Selle kohta on juba käesoleva otsuse punktis 47 meenutatud, et kui vastavalt direktiivi 91/414 artikli 8 lõikele 3 liikmesriigid „vaatavad [...] taimekaitsevahendid [, mis sisaldavad selle direktiivi I lisas loetlemata toimeaineid, mis on juba olnud turul kaks aastat pärast direktiivi teatavakstegemist] uuesti läbi“, kohaldavad nad enne läbivaatamist artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktides i–v ja punktides c–f sätestatud nõudeid kooskõlas esitatavaid andmeid käsitlevate siseriiklike eeskirjadega. Lisaks tuleneb direktiivi 91/414 artikli 8 lõike 3 sõnastusest, et liikmesriigid kohaldavad sätte nõudeid kooskõlas nõutavaid andmeid käsitlevate siseriiklike eeskirjadega.

- 72 Direktiivi 91/414 artikli 4 lõike 1 punktides b–e ette nähtud nõuded seonduvad taimekaitsevahendite ohutuse ja tõhususega. Selle direktiivi artikli 4 lõike 1 punkt f näeb ette, et liikmesriigid peavad kehtestama jääkide piirnormid ning esitama need heakskiitmiseks komisjonile. Need on kriteeriumid, millest liikmesriigid peavad lähtuma otsustades, kas taimekaitsevahend vaadatakse uuesti läbi.
- 73 Lisaks peab tõdema, et direktiivi 91/414 artikli 8 lõige 3 ei sisalda ühtki eeskirja uuesti läbivaatamise korralduse ja läbiviimise kohta, nagu ka kohtujurist on oma ettepaneku punktis 88 märkinud.
- 74 Neil põhjustel tuleb kuuendale küsimusele vastata, et direktiivi 91/414 artikli 8 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et selles ei sisaldu eeskirju andmete esitamise kohta enne uuesti läbivaatamist.

Esimene küsimus

- 75 Kaheks osaks jagatud esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 91/414 artikli 8 lõigetel 2 ja 3 ning direktiivi 98/8 artikli 16 lõikel 1 on vahetu õigusmõju enne kõnealuste direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaegade möödumist.
- 76 Arvestades ülejäänud küsimustele antud vastust, ei ole esimesele küsimusele vaja vastata.

- 77 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kohaldub direktiivist tulenev liikmesriigi kohustus saavutada vastavas direktiivis ette nähtud eesmärgid ja täita selles sätestatud kohustused ning EÜ artiklist 10 tulenev kohustus võtta kõik vajalikud üld- või erimeetmed, et tagada nende kohustuste täitmine, kõigile liikmesriigi võimuorganitele, kaasa arvatud kohtutele vastavalt nende pädevusele (vt eelkõige 10. aprilli 1984. aasta otsus kohtuasjas 14/83: Von Colson ja Kamann, EKL 1983, lk 1891, punkt 26, ja 13. novembri 1990. aasta otsus kohtuasjas C-106/89: Marleasing, EKL 1990, lk I-4135, punkt 8).
- 78 Seega peab siseriiklik kohus siseriikliku õiguse ning eelkõige selliste õigusaktide rakendamisel, mis on vastu võetud direktiiviga kehtestatud nõuete täitmiseks, tõlgendama siseriiklikku õigust niivõrd kui võimalik asjakohase direktiivi sõnastust ja eesmärki arvestades, et saavutada direktiiviga sätestatud eesmärk ning seeläbi täita EÜ artikli 249 kolmanda lõigu nõudeid (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Von Colson ja Kamann, punkt 26, ja kohtuotsus Marleasing, punkt 8).

Kohtukulud

- 79 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamiseга seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiivi 98/8/EÜ (mis käsitleb biotsiidide turuleviimist) artikli 16 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et see ei kehtesta *standstill*-kohustust. Ometi sätestavad nii EÜ artikli 10 teine lõik ja EÜ artikli 249 kolmas lõik kui direktiiv 98/8,

et selle direktiivi artikli 16 lõikes 1 ette nähtud üleminekuperioodi ajal on liikmesriigid kohustatud vältima selliste meetmete võtmist, mis võiksid tõsiselt ohustada direktiivi eesmärkide saavutamist.

- 2) Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui liikmesriik lubab oma territooriumil turule viia taimekaitsevahendeid, mis sisaldavad selle direktiivi I lisas loetlemata toimeaineid, mis on juba olnud turul kaks aastat pärast direktiivi teatavakstegemist, ei pea liikmesriik järgima selle direktiivi artikli 4 või artikli 8 lõike 3 sätteid.
- 3) Direktiivi 98/8 artikli 16 lõikel 1 on sama tähendus kui direktiivi 91/414 artikli 8 lõikel 2.
- 4) Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab otsustama, kas pestitsiidiseaduse (Bestrijdingsmiddelenwet) artikli 25d lõikes 2 ette nähtud hinnangu andmine vastab kõigile uuesti läbivaatamise tunnustele direktiivi 91/414 artikli 8 lõike 3 tähenduses.
- 5) Direktiivi 91/414 artikli 8 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et selles ei sisaldu eeskirju andmete esitamise kohta enne uuesti läbivaatamist.
- 6) Esimesele küsimusele ei ole vaja vastata.

Allkirjad